L’art que facilita la inclusió i transforma la societat

written by Irene López | 26 d'April de 2024

Les persones amb diversitat funcional patixen diferents estigmes que dificulten la seua plena inclusió social. Un d’ells està relacionat amb la seua manera d’entendre i participar en l’art. Les expressions artístiques són una forma de comunicació i participació social molt potent. L’article ***“Community-based arts research for people with learning disabilities: challenging misconceptions about learning disabilities”*** pot ajudar-nos a valorar l’art com un mitjà perquè les persones amb dificultats expressen les seues experiències, coneixements i habilitats.

Quan l’art es produïx de manera comunitària, es convertix en un benefici col·lectiu que pot conduir a un canvi social transformador. L’art comunitari pot ser la ferramenta per a accedir a experiències de persones que, d’una altra manera, no es posarien de manifest. També per a comptar amb i visibilitzar a grups socials que, històricament, són exclosos, així com crear entorns inclusius i assegurances on tots tinguen cabuda.

L’article anteriorment nomenat analitza la participació de persones amb diversitat funcional en manifestacions col·lectives artístiques, utilitzant la fotografia,

escultura i poesia com a ferramentes:

- **La fotografia i el vídeo** van permetre representar la seua pròpia identitat, la seua participació social, emocions, records i pensaments. Una gran oportunitat per a vore, a través dels seus ulls, la realitat que els envolta. Permet, a les persones sense diversitat funcional, desenvolupar empatia cap a la seua situació.
- **El teatre** va contribuir a expressar emocions i adquirir més habilitats comunicatives.
- **La poesia** va crear espais per a abordar temes més sensibles com l'opressió, l'exclusió social o la sexualitat.
- **L'escultura** els va permetre reflexionar sobre els estereotips negatius que la societat té sobre les persones amb diversitat funcional. Van demostrar que eren conscients d'ells i elles mateixes i que estaven disposats a derrocar els prejuís.

Este apassionant projecte artístic ha demostrat l'impacte positiu que té la construcció artística comunitària. **Podem crear, a les nostres aules i altres espais, entorns on el gaudi i debat de l'art creen grans oportunitats per a tots i totes: les tertúlies artístiques dialògiques** generen diàlegs entorn de les millors obres artístiques de la humanitat. Les interaccions que es produïxen entre les persones participants construïxen un significat global molt transformador: argumenten les seues opinions, escolten i valoren les de la resta de persones. És un entorn inclusiu on tots i totes poden aportar les seues idees, sentiments, desitjos, somnis…

El projecte artístic sobre el qual es va realitzar l'estudi científic ha aconseguit derrocar concepcions errònies sobre les persones amb diversitat funcional. Les persones participants van demostrar que, sent incloses, podien

aportar les seues eleccions i decidir en els processos creatius. Això els va aportar estratègies per a expressar els seus punts de vista i els va empoderar per a fer-ho en altres espais.

L'elaboració del projecte artístic també va comptar amb la participació de persones sense diversitat funcional. La producció artística es va exposar en un museu i va ser visitada per públic molt divers. Crear projectes de treball conjunt i obrir espais on mostrar la realitat que viuen les persones amb diversitat funcional és fonamental. Les interaccions que es produïxen ens poden ajudar a generar un debat social sobre com és la seua relació amb l'entorn i la seua inclusió social. I, el més important, com transformar-ho, comptant amb les seues veus.